KULTUR STYRELSEN

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
0999 København C

Att.: DR Jura Politik Strategi

Radio- og tv-nævnet

19. december 2013

Sagsnr: 2013-018596

Grace Nguyen Suhadi
Fuldmægtig, cand.jur.

gns@kulturstyrelsen.dk
Direkte tlf.: 3374 5033

Klage over skjult reklame for Berlingske sendt på DR2

Kenneth Primdal-Bengtson har ved e-mail af 7. oktober 2013 klaget til Radio- og tv-nævnet over skjult reklame for Berlingske den 30. september 2013 på DR2 lige før programmet "Smag på Afrika".

Klager har anført, at der imellem to programmer blev vist et skilt uden kontekst, og at skiltets tekst var på skærmen i så kort tid, at seeren lige kunne nå at læse teksten og skimte ordet "Berlingske" i siden. Klager har henvist til, at det som følge af den korte visning knapt var muligt at nå at læse, at der stod "Kilde".

Klager har endvidere oplyst, at han tidligere har sendt en klage til DR og i denne forbindelse har fået svar fra DR om, at der ikke var tale om reklame, men at der var tale om et skilt med et citat, hvor berlingske.dk var angivet som kilde, uden at der indgik visning af et logo.

Klager anfører overfor Radio- og tv-nævnet, at han uanset DR's svar til ham holder fast i, at:

1) Billedet er vist mellem to udsendelser uden kontekst, som en normal reklame ville være blevet vist,
2) Skiltet er vist i så kort tid, at man ikke opfanger, at der er tale om en kildehenvisning, og at
3) Nyheden var en ikke særlig vigtig nyhed.

Beskrivelse

DR har som bilag til høringssvar af 5. november 2013 fremsendt en optagelse af det påklagede indslag sendt på DR2 den 30. september 2013 lige inden programmet "Smag på Afrika".

I optagelsen fra DR vises en foromtale for programmet "DR2 Uden CO2-aftryk" og dernæst det påklagede skærmbillede. Skærmbilledet indeholder et citat af Klaus Riskær Pedersen og varer i 10 sekunder. Citatet har følgende tekst:

"Nu har jeg betalt det, jeg skylder til samfundet" – Klaus Riskær Pedersen, svindeldømt erhvervsmand."

Herudover fremgår DR2's eget logo i venstre nedre hjørne og kreditering af berlingske.dk i højre nedre hjørne.

Skærmbilledets tekst vises løbende henover 3 led:

1. Først ses kun ordene *"Nu har jeg betalt det,"* samt DR2's eget logo i venstre nedre hjørne.
2. Dernæst følger resten af citatet *"jeg skylder til samfundet"*.
3. Endelig vises ordene "*Klaus Riskær Pedersen, svindeldømt erhvervsmand*" samt *"Kilde: berlingske.dk*" i højre nedre hjørne.

Skærmbilledets totale varighed er 10 sekunder, og henvisningen til berlingske.dk ses i 5 sekunder heraf.

Høringssvar
DR har i høringssvar af 5. november 2013 oplyst, at DR2 er relanceret som "samfundskanal". DR har i den forbindelse anført, at kanalen sender hele døgnet og skal været til stede med de vigtigste nyheder, men samtidig leve op til en ambition om at levere endnu mere perspektiv, baggrund og analyse af nyhedsstrømmen.

DR har oplyst, at en af de måder, hvorpå DR2 formidler væsentlige samfundsdagsordener, er såkaldte "identer", dvs. visninger, som ligger mellem programmerne og består enten af en visuel eller grafisk kommentar eller af et egentligt citat. Begge varianter spiller på et emne, som redaktionen anser for samfundsmæssigt relevant en given dag. DR har i den forbindelse henvist til, at der i første omgang anvendes traditionelle journalistiske væsentlighedskriterier, men at DR er særligt optaget af alsidighed og af at behandle det samfundsrelevante i den bredest mulige forstand. Ud over at ramme emner, der er "*talk of town* i medielandsbyen Danmark", udgør identerne ifølge DR et for DR2 typisk skævt blik på nyhedsstrømmen. DR understreger, at DR2 således arbejder redaktionelt med at indarbejde dagsaktuelle citater fra medier over hele verden.

DR har endvidere oplyst, at tidligere identer eksempelvis har berørt pavens tiltrædelse og NSA-aflytningerne.

Hertil har DR oplyst, at DR2 er meget opmærksom på at undgå at være partisk. DR forsøger så vidt muligt at citere politikere fra hele det politiske spektrum og tilstræber at citere fra forskellige kilder (fx dr.dk, politiken.dk, b.dk, Guardian ABC News og Twitter).

DR har yderligere oplyst, at citaterne formidles med DR2's egen skrifttype, og med tydelig kildehenvisning til hvor citatet er taget fra, og at denne praksis er sammenlignelig med de citater, som mange dagblade kører dagligt fra andre medier. DR finder således ikke, at der er tale om reklame, men et ønske om at holde seeren opdateret med væsentlige begivenheder og citater fra dagens nyhedsstrøm. Identerne skal vise, at DR2 har fingeren på samfundspulsen.

Endelig har DR oplyst, at stationen kun bringer en ident, hvis det skønnes, at et emne kan bære, og det enten er muligt at finde et passende citat eller at lave en finurlig visuel kommentar. Derfor bringes der ikke identer hver dag.

Radio- og tv-nævnets vurdering
Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1188 af 23. september 2013, på sit møde den 17. december 2013 behandlet sagen og skal udtale:

Reklamer må ikke indgå i DR's programvirksomhed, jf. § 15, stk. 2, i radio- og fjernsynsloven.

Det følger af § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering m.v. af programmer i radio, fjernsyn og on-demand audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (reklamebekendtgørelsen), at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer. Reklamer, der udsendes i strid med reglerne, udgør skjult reklame.

Det fremgår af Radio- og tv-nævnets praksis på området, som er baseret på reglerne herom i artikel 1, litra j) i direktiv 2010/13/EU, at præsentationer i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser m.v. udgør skjult reklame, når denne fra medietjenesteudbyderen er ment som en reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art. Eftersom det kan være svært at afgøre, hvorvidt en given henvisning m.v. er tilsigtet, anvender nævnet i overensstemmelse med Kommissionens fortolkningsmeddelelse 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "fjernsyn uden grænser"[1], kriteriet "uberettiget fremhævelse". I den konkrete vurdering kan der således lægges vægt på, hvorvidt en fremhævelse af en vare eller tjenesteydelse m.v. er berettiget under hensyntagen til udsendelsens redaktionelle indhold.

[1] Direktiv 89/552/EØF, som senere ændret ved direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle medietjenester. Fortolkningsmeddelelsens principper er fortsat gældende for bl.a. fortolkningen af direktivets definition af skjult reklame i direktivets art. 1, litra j).

Spørgsmålet er herefter, om der er sket en fremhævelse af Berlingske, som går ud over, hvad der er berettiget i forhold til programmets redaktionelle indhold.

I forbindelse med det påklagede skærmbillede, af DR betegnet som "ident", vises teksten *"berlingske.dk"* i 5 sekunder ud af i alt 10 sekunder. Hele identen består af et kort citat af en udtalelse, idet henvisningen til *"berlingske.dk"* og teksten "Kilde" fremgår i højre nedre hjørne. Ved henvisningen til berlingske.dk er anvendt samme skrifttype og farve, der i øvrigt anvendes i identen, men med en mindre skriftstørrelse.

Radio- og tv-nævnet finder, at henvisningen til Berlingske udgør en relevant og nødvendig kreditering i forhold til det angivne citat. Ydermere forekommer der ikke zoom, logo eller øvrige fremhævelser af Berlingske.

Radio- og tv-nævnet finder på denne baggrund, at visningen af Berlingske som kilde ikke er en fremhævelse og ikke går ud over, hvad der er redaktionelt berettiget. Indslaget indeholder således ikke skjult reklame for Berlingske i strid med reglerne herom.

På baggrund af ovenstående har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE:

Identen sendt på DR2 den 30. september 2013 inden programmet "Smag på Afrika" indeholder ikke skjult reklame for Berlingske i strid med reklamebekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Mads Bryde Andersen
formand

/Grace Nguyen Suhadi
nævnssekretær

Kopi sendt til:
Klager: Kenneth Primdal-Bengtson